Evropski parlament
2024-2029

Odbor za pravice žensk in enakost spolov

2025/2146(DEC)

27.1.2026

MNENJE

Odbora za pravice žensk in enakost spolov

za Odbor za proračunski nadzor

o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, oddelek I – Evropski parlament
(2025/2146(DEC))

Pripravljavka mnenja: Raquel García Hermida-Van Der Walle

PA_NonLegDec

MNENJE

Odbor za pravice žensk in enakost spolov poziva Odbor za proračunski nadzor kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje:

A. ker sta enakost spolov in odprava neenakosti temeljni vrednoti EU, zapisani v členu 2 Pogodbe o Evropski uniji; ker je Unija zavezana spodbujanju enakosti v vseh svojih dejavnostih v skladu s členom 8 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), s čimer vzpostavlja načelo vključevanja vidika spola in priprave proračuna, ki upošteva vidik spola;

B. ker predsedstvo v skladu s členom 249 Poslovnika sprejme akcijski načrt za enakost spolov, da bi bil vidik spola vključen v vse dejavnosti Parlamenta;

C. ker sta enakost spolov ter enakopravna in smiselna udeležba žensk pri oblikovanju vseh politik osnova za delujočo demokracijo; ker ženske trenutno zasedajo 39 % sedežev v Parlamentu v primerjavi s 27 % v nacionalnih parlamentih po vsem svetu; ker so ženske še vedno premalo zastopane pri odločanju; ker so volitve leta 2024 izničile prejšnje dosežke, saj je bilo na njih izvoljenih 278 žensk, kar je nekoliko manj kot leta 2019 in prvo zmanjšanje števila od leta 1979; ker se uravnotežena zastopanost spolov med nacionalnimi delegacijami v Parlamentu zelo razlikuje, kar kaže na trajne neenakosti med državami članicami;

D. ker se političarke srečujejo z višjo stopnjo sovraštva, nadlegovanja in ustrahovanja kot njihovi moški kolegi, zlasti ko so mlade in se zavzemajo za pravice žensk in enakost spolov; ker to pogosto vključuje zlorabe na podlagi spola in ciljno usmerjene dezinformacije na podlagi spola, ki so namerno usmerjene proti ženskam, zlasti tistim, ki so prepoznavne v javnem življenju, ter ogrožajo njihovo varnost; ker ti napadi močno ovirajo enakopravno udeležbo žensk v političnem življenju; ker to ovira udeležbo žensk v politiki in s tem slabi naše demokracije, saj so manj reprezentativne;

E. ker so ženske v nekaterih odborih še vedno premalo zastopane, v drugih pa preveč; ker v Parlamentu ženske trenutno predsedujejo sedmim od 24 stalnih odborov in pododborov, vključno z nekaterimi, v katerih tradicionalno prevladujejo moški; ker ženske predsedujejo samo 11 od 48 delegacij Parlamenta; ker je bilo od leta 1979 v Parlamentu 31 predsednikov, med katerimi so bile le tri ženske; ker je premajhna zastopanost žensk na vodstvenih položajih na najvišji institucionalni ravni EU še vedno zaskrbljujoča; ker je med 14 podpredsedniki Parlamenta sedem žensk, ki predstavljajo 50 % teh višjih vodstvenih položajev;

F. ker Parlament še ni uvedel očetovskega in starševskega dopusta za poslance, čeprav je naredil obetaven korak, ko je dovolil glasovanje prek pooblaščenca za poslanke pred porodom in po njem;

G. ker bi morali standardi enakosti spolov v Parlamentu veljati tudi za njegove uslužbence; ker obstajajo neenakosti pri poklicnem napredovanju, plačnih lestvicah in varnosti zaposlitve za uslužbence, akreditirane parlamentarne pomočnike in praktikante; ker je

Parlament kot avtonomna institucija in delodajalec odgovoren za to, da njegova notranja uprava, kadrovska politika, okvir za boj proti nadlegovanju in delovni pogoji učinkovito preprečujejo in odpravljajo diskriminacijo in nasilje na podlagi spola ter spodbujajo enakost spolov;

H. ker bi moral biti Parlament zgled tudi na področju enakosti spolov; ker je na primer sodelovanje Parlamenta v svetovni kampanji „Pobarvajmo svet oranžno“, vključno s simbolično osvetlitvijo stavbe Parlamenta in prikazom oranžnih zastav, eno od dejanj njegove zavezanosti odpravi nasilja na podlagi spola ter priznavanju pomena ozaveščanja javnosti in uporabe Parlamenta kot platforme proti nasilju na podlagi spola;

1. pozdravlja napredek pri vključevanju vidika spola in pripravi proračuna, ki upošteva vidik spola, ter sprejetje akcijskega načrta za enakost spolov za leto 2025; poziva, naj se ta akcijski načrt objavi in hitro izvede s časovnim načrtom akcijskega načrta za enakost spolov ter temeljito oceni z rednimi poročili o spremljanju doseženega napredka; obžaluje, da je večina vključenih ukrepov pripravljena v obliki načel brez jasnih ciljev in obveznosti; poziva, naj se pri pripravi proračuna Parlamenta dosledno upošteva vidik spola in naj se vanj vključi vodnik za vključevanje vidika spola; pozdravlja delo mreže za vključevanje načela enakosti spolov v Parlamentu; nadalje poziva k večjemu vključevanju vidika spola v vse parlamentarne odbore; poudarja pomen vključevanja vidika spola v proces pogajanj o novem večletnem finančnem okviru;

2. ponovno poziva Parlament, naj zahteva revizijo, s katero bi opredelili sedanje stanje na področju enakosti spolov in pripravili priporočila za politično in upravno stran dejavnosti Parlamenta; poudarja, da bi morala ta revizija zajemati vsa področja in kazalnike, ki jih je v zbirki orodij za parlamente, ki bi upoštevali različnost spolov, pripravil Evropski inštitut za enakost spolov, in opredeliti pravila, ki omogočajo ali preprečujejo enakost spolov v vsakem od analiziranih vidikov, da bi prispevali k prihodnjemu časovnemu načrtu za enakost spolov;

3. poziva predsednico, naj oceni zmanjšanje števila poslank v letu 2024 in financira kampanje, ki bi ženske spodbujale k vstopu v politiko EU; poziva nacionalne stranke, naj sprejmejo ukrepe z uravnoteženo zastopanostjo spolov, kot je izmenično razvrščanje moških in žensk na seznamih (sistem zadrge) in/ali spolne kvote, dokler ne bo dosežena enakopravna zastopanost; poziva Komisijo, naj okrepi pravila za uravnoteženo zastopanost spolov na položajih političnega vodstva; obžaluje, da v institucijah EU ni kvantitativnih in kvalitativnih podatkov o vključevanju vidika spola, le podatki o številu žensk na različnih položajih; zato poziva k pripravi celovitih statističnih podatkov, razčlenjenih po spolu; se zavezuje, da bo oblikoval kvalitativne kazalnike o enakosti spolov, da bi izboljšal zbiranje podatkov, razčlenjenih po spolu, in še naprej izboljševal enakost spolov;

4. poziva k strožjim pravilom za boj proti sovražnemu govoru na podlagi spola in dezinformacijam na podlagi spola ter za njihovo preprečevanje; z obžalovanjem ugotavlja visoko stopnjo nadlegovanja akreditiranih parlamentarnih pomočnikov, vključno s spolnim nadlegovanjem; ponovno poudarja, da je politika ničelne tolerance do nadlegovanja potrebna za zaščito dobrega počutja uslužbencev in da je ta politika naloga vsakega delodajalca; poziva k ciljno usmerjeni čustveni in pravni podpori za akreditirane parlamentarne pomočnike, uslužbence, praktikante in poslance, ki se

srečujejo z nadlegovanjem, ustrahovanjem in sovraštvom; poziva k okrepljenemu okviru za vlaganje pritožb in pravočasno obravnavo sporov zaradi nadlegovanja; poziva k neodvisnemu mehanizmu in zunanji reviziji proti nadlegovanju; zahteva, naj predsedstvo Parlamenta nadaljuje reformo pravil Parlamenta o nadlegovanju, tako da v posvetovalni odbor o nadlegovanju in njegovem preprečevanju na delovnem mestu vključi zunanje strokovnjake in zunanjo revizijo ter poveča nabor psihologov in podpornih mehanizmov, do katerih imajo žrtve dostop;

5. poudarja, da se poslanke, ki so rasizirane, mlade, feministične, osebe LGBTIQ+ ali prihajajo iz manjšinskih okolij, spopadajo z nesorazmernimi stopnjami digitalnega in političnega nasilja ter potrebujejo ciljno usmerjene zaščitne ukrepe;

6. poziva odbore, naj si prizadevajo za bolj uravnoteženo zastopanost spolov, tudi pri sestavi vodstvenih položajev; poziva predsednico in predsedstvo, naj zagotovita horizontalno zastopanost in uravnoteženo zastopanost spolov v vseh plenarnih postopkih v odborih in delegacijah; poziva skupine, naj pri imenovanju koordinatorjev, poročevalcev, poročevalcev v senci in porazdelitvi časa za govor upoštevajo spol in uveljavljajo spolne kvote; zahteva, da se sprejmejo ukrepi za odpravo horizontalnih neenakosti, da se poskrbi za uravnoteženo zastopanost spolov v različnih odborih; spodbuja, naj se v odbor FEMM vključi več moških, vključno s tistimi, ki dejavno podpirajo enakost spolov kot zavezniki, da bi spodbudili skupno odgovornost in prevzeli vlogo spodbujanja enakosti žensk in deklet v praksi ter odpravili koncentracijo portfeljev glede na spol;

7. poziva k sprejetju ukrepov, s katerimi bi ustvarili ženskam prijazno delovno okolje s spremembo delovnih praks, ki v središče postavljajo moške, in bojem proti nadlegovanju;

8. pozdravlja stališče o glasovanju prek pooblaščenca za poslanke pred porodom in po njem; poziva k razširitvi glasovanja prek pooblaščenca na vse nove starše ter k uvedbi enakega in neprenosljivega porodniškega, očetovskega in starševskega dopusta za poslance;

9. pozdravlja zavezanost Parlamenta enakosti in pozdravlja njegovo podporo ključnim političnim vprašanjem, kot so glasovalne pravice poslank pred porodom in po njem; poziva, naj se prednostno obravnavajo in dodatno okrepijo prizadevanja za boljše usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja uslužbencev ter uvedejo ukrepi za izvajanje pravice do odklopa;

10. z obžalovanjem ugotavlja visoko stopnjo nadlegovanja akreditiranih parlamentarnih pomočnikov, vključno s spolnim nadlegovanjem; poziva k okrepljenemu okviru za vlaganje pritožb in pravočasno obravnavo sporov zaradi nadlegovanja;

11. poziva predsedstvo in generalnega sekretarja, naj predstavita podatke, razčlenjene po spolu, o zaposlovanju, višjih in srednjih vodstvenih položajih, vrstah pogodb, delu na daljavo in prožnih ureditvah dela, pa tudi o ukrepih proti nadlegovanju in izidih pritožb v upravi Parlamenta, da bi opredelili in odpravili neenakosti; poziva k določitvi jasnih in časovno omejenih ciljev za doseganje uravnotežene zastopanosti spolov na vseh vodstvenih ravneh v upravi Parlamenta, vključno z generalnimi direktorji in vodji oddelkov;

12. se zaveda, da Parlament služi kot platforma za razstave in javne prireditve, ki obravnavajo enakost spolov, kot so težave z duševnim zdravjem, ter spodbujajo dialog, ozaveščenost in vključujočo zastopanost v instituciji in s širšo javnostjo; v zvezi s tem ugotavlja, da je bila organizirana slovesnost kronanja v počastitev žensk, ki se borijo proti raku; poziva predsednico, naj bo previdna pri financiranju pobud, ki so v nasprotju z vrednotami Evropske unije; pozdravlja uporabo Parlamenta kot platforme za ozaveščanje o nasilju na podlagi spola in nasilju v družini ter poudarja pomen misij EU in Parlamenta, ki prispevajo k spodbujanju enakosti spolov, vključno s tistimi, ki zagotavljajo podporo, zaščito in osnovne storitve ženskam in dekletom, ki so žrtve spolnega nasilja v konfliktnih in pokonfliktnih razmerah; pozdravlja pobudi Parlamenta o tednu enakosti spolov in mednarodnem dnevu žena;

13. poudarja, kako pomembna je razpoložljivost menstrualnih izdelkov za ženske, da se podpre poslanke in uslužbenke; poziva, naj bo v Parlamentu poskrbljeno za boljšo dostopnost za invalidne poslance, uslužbence in obiskovalce, s posebnim poudarkom na ženskah in dekletih, tudi na vseh javnih mestih.

PRILOGA: IZJAVA O PRISPEVKIH

Pripravljavka mnenja kot izključno pristojna izjavlja, da v svoje mnenje ni vključila prispevkov zastopnikov interesov, ki spadajo na področje uporabe Medinstitucionalnega sporazuma o obveznem registru za preglednost[1], ali zastopnikov javnih organov tretjih držav, vključno z njihovimi diplomatskimi predstavništvi in veleposlaništvi, ki bi jih bilo treba navesti v tej prilogi na podlagi člena 8 Priloge I Poslovnika.

[1] Medinstitucionalni sporazum z dne 20. maja 2021 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o obveznem registru za preglednost (UL L 207, 11.6.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	27.1.2026
Izid končnega glasovanja	+: 22 –: 8 0: 3

POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

22	+
PPE	Ewa Kopacz, Verena Mertens, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Lucia Yar, Dainius Žalimas
S&D	Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Cecilia Strada, Marko Vešligaj
The Left	Hanna Gedin, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

8	-
ECR	Beatrice Timgren
ESN	Christine Anderson
NI	Fernand Kartheiser
PfE	Mathilde Androuët, Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Margarita de la Pisa Carrión, Anders Vistisen

3	0
ECR	Chiara Gemma
NI	Judita Laššáková
PPE	Rosa Estaràs Ferragut

Uporabljeni znaki:
+ : za
- : proti
0 : vzdržani